

Sak: 18/2017: Interkommunal plan for sjøareala i Region Nordhordland**Bakgrunn:**

Sjøareala har stor interesse for mange. Dei er viktige for friluft, samferdsel, fiskeri og havbruk. Sjøareala har dessutan ingen private eigarar, det er kommunane som er eigar og forvaltar desse areala. Det gjer at mange har stor interesse for korleis desse areala vert forvalta og allmennheten sine interesser må takast i vare. Det er grunn til å tru at presset på sjøareala vil bli større framover. Det er difor stort behov for å kunne sjå sjøareala i Nordhordland i samanheng. Kommunegrensene for sjøareala er ofte lite naturleg for å kunne gjere gode vurderingar og prioriteringar av dei ulike interessene, det er behov for å sjå på sjøareala på tvers av kommunegrensene.

For å sikre ei heilskapleg og berekraftig forvaltning av sjøareala i Nordhordland er det behov for å sjå på korleis det kan gjerast samla for regionen. Plan og bygningsloven er kommunane sitt verktøy i eit slikt arbeid.

Dette prosjektet har fått støtte frå skjønnsmidlar frå Fylkesmannen og Fylkeskommunen har også signalisert at dei ser det som viktig at dette arbeidet vert gjennomført. Ved at kommunane sjølv tek initiativ og gjer vedtak om dette kan ein sikre lokal styring og forankring.

Nordhordland Næringslag har fokus på akvakultur og ønskjer å starte eit større prosjekt. Det vil da vere svært viktig for regionen å få ein interkommunal plan for sjøareala slik at denne satsinga kan skje innafor ein berekraftig bruk av areala.

Forankring – Plan- og bygningsloven:

Prosjektet vert forankra i Plan- og bygningsloven (PBL) § 9-1 om interkommunalt samarbeid. Det stiller krav om at plansamarbeidet vert leia av eit styre der kommunane er representert.

Kravet til prosessen og metode vil vere dei same som kommunal planlegging elles, PBL kapittel 11.

Kvar einskild kommunestyre må gjera juridisk bindande vedtak for sine område.

Det er tydelege føringar frå nasjonalt og regionalt om at det er sterkt ønskeleg med interkommunalt plansamarbeid når det er hensiktsmessig å samordne planlegginga på tvers av kommunegrensene.

Formål:

Den interkommunale planen for sjøområda skal legge til rette for at sjøområda vert forvalta slik at dei ulike interessene vert ivareteke best mogeleg og at ein legg til rette for ein verdiskaping i sjøområda. Den interkommunale planen skal avklare den framtidige arealbruken samstundes som ein minimerer eventuelle konflikter i ettertid. Denne samordninga skal skje innafor ramma av berekraftig bruk av areala, både miljømessig, økonomisk og sosial forstand.

Prosjekt mål:

- Laga ein felles kommunedelplan (PBL § 11) for sjøområda i Nordhordland vedteke av kommunane med planskildring, plankart, føresegn og naudsynte utgreingar.
- Foreta interesseavklaring med omsyn til arealbruk.

Effekt mål:

- Meir berekraftig verdiskaping i det sjøbaserte næringslivet
- Auka kunnskap om konsekvensane av ulike type sjøbasert arealbruk
- Auka kunnskap om dei ulike interessentane (planer om) sin bruk av sjøområda i regionen
- Sikre god sameksistens mellom havbruk, fiskeri og miljø- og friluftsiinteressene
- Enklare og meir forutsigbar kommunal sakshandsaming

Organisering:

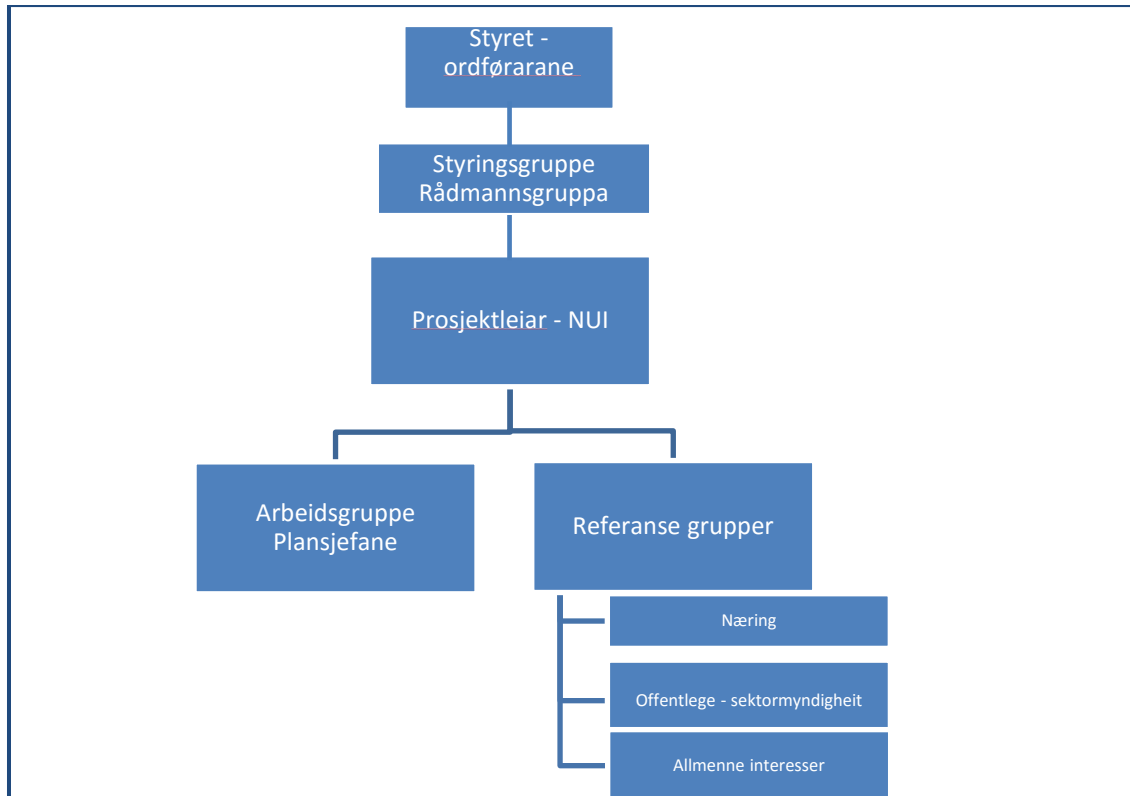
PBL § 9-2 seier at planarbeidet skal leiast av eit styre med likt tal representantar frå kvar kommune.

Det vil vere tenleg å nytte Regionrådet som styre. Dei tek alle politiske vegval.

For å sikre at prosjektet har ein god administrativ forankring bør rådmannsgruppa vere styringsgruppe for prosjektet. Styringsgruppa rapporterer til styret. Prosjektleiaren rapporterer sitt arbeid til styringsgruppa.

Der må opprettast ei arbeidsgruppe for prosjektet som består av ein representant frå kvar kommune. Det må vere ein person med planfaglege kompetanse.

Administrative ressursar til prosjektet vil vere hos Nordhordland Utviklingsselskap. Prosjektleiaren vil vere Bent Gunnar Næss og Jostein Klette vil vere prosjektmedarbeidar. Jostein Klette er tilsett i Osterøy kommune og har god planfagleg kompetanse og de problemstillingane som gjeld for sjøareal. I tillegg kan det vere aktuelt å kjøpe inn eksterne rapportar/utgreingar der det er naudsynt.

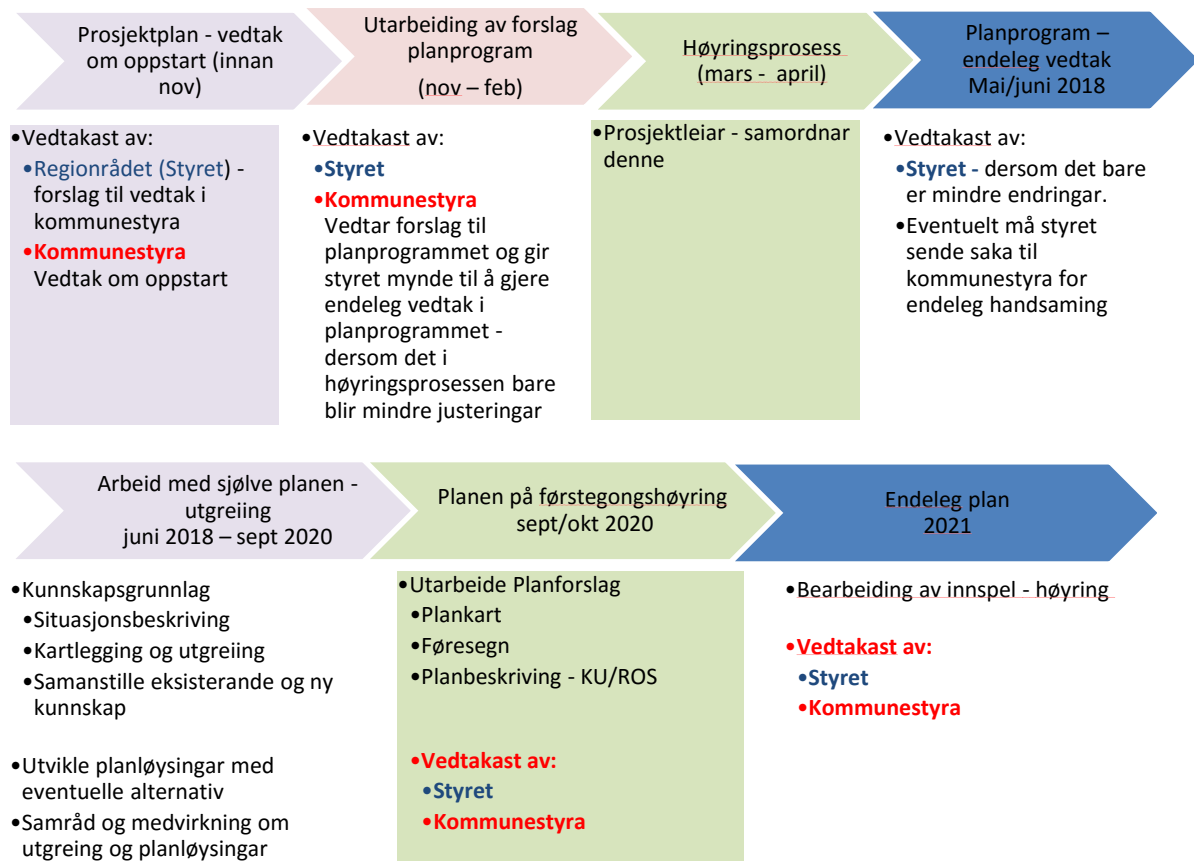
Prosess - framdriftsplan:

PBL set krav til korleis prosessen skal vere når det skal utarbeidast ein kommunedelplan for sjøareala- kapittel 11. Dei krava vil også gjelde i arbeidet med ein interkommunal plan – kapittel 9 i PBL.

Det er eit absolutt krav om at kommunen (kommunestyret) må sjølv vedta den endelege planen, men kommunestyret kan (§ 9-3) overføre mynde til styret (Regionrådet) til å treffe vedtak om planprosessen som etter loven er lagt til kommunen. Kor stor del som skal delegerast til styret må

vegast opp i mot kor viktig det er med at planen er godt forankra (eigarskap) i det ein skilde kommunestyret.

Hausten 2019 er det kommunestyreval og fram til da skal det også jobbast med kommunesamanslåing – Alver kommune. Vedtak om å starte arbeidet med den interkommunale planen vil skje i denne kommunestyreperioden og vil bli vedtatt i den neste. Når dei nye kommunestyra er valt vil det vere naturleg å ta ein gjennomgang av prosjektet og sjå på tidsplanen på nytt. Våren 2020 vil bli nytta til å oppdatere det nye kommunestyret om arbeidet som er gjort. I utgangspunktet ser ein for seg at planen kan vedtakast hausten 2020 – legge den ut på første gongs høyring, men dette må det sjåast på når ein får signala frå dei nye kommunestyra og det nye styret i prosjektet.

Prosess - ressursar:

Når ein skal lage ein interkommunal plan for sjøareala så må ein nytte ut dei stordriftsfordelane som er med å gjere dette arbeidet i lag. Det som er rasjonelt å gjere felles vert utført av prosjektleder. Dokumentproduksjonen vil skje sentralt i prosjektet – prosjektleder, prosjektmedarbeidar og eventuelle eksterne rapportar.

Det etablerast ei **arbeidsgruppe** med ein representant frå kvar kommune med planfagleg kompetanse. Det er fire hovudoppgåver til denne gruppa:

- Gi faglege innspel til prosessen og kvalitetssikre denne
- Fremskaffe data som er lokalt i kommunen og som vil ha verdi for prosjektet og kvalitetssikre data
- Informasjon og kontakt i eigen kommune
- Dei lokale prosessane – lokal medverknad

Antatt ressursbruk vil vere 1 dag + for og etterarbeid i månaden, dvs antatt 16 t pr mnd i snitt. Det vil bli laga ein møteplan for arbeidsgruppa.

Under er det ein tabell som viser nokre av dei oppgåvene som skal utførast og arbeidsdelinga mellom NUI/prosjektleiari og kommunane/arbeidsgruppa.

Oppgåver	NUI	Kommunane
Prosjektadministrasjon – framdriftsplan osv	X	
«Skriving» - dokumentproduksjon	X	
Kart	X	
Medvirkning - kontakt regionalt – offentlege, næring, almenne interesser	X	
Medvirkning – lokalt – lokale lag, næring osv	(X)	X
Fremskaffe felles data/ rapporter	X	
Fremskaffe lokale data i den grad det ikkje er sentralt og det er behov for dei. Lokal kunnskap som ikkje er tilgjengeleg sentralt		X
Kvalitetssikring data	X	X
Informasjon/forankring - i eigen kommune		X
Høyringsprosess	X	

Kartgrunnlaget vil vere eit viktig dokumentasjonsgrunnlag for å sjå korleis sjøareale vert nytta i dag. Det vil også på ein god måte få fram kva interesser som er knytt til dei ulike areala. Det vil vere meir rasjonelt å lage dei for heile Nordhordland enn om kvar kommune skal produsere dei. Det vil også vere viktig å samordne utgreiingar/dokumentproduksjon med eventuelle andre prosessar i kommunane slik at dette også kan nyttast der. Det kan bli aktuelt å kjøpe inn noko utgreiingar/kartlegging hos eksterne konsulentar. Det er viktig at ein får kartlagt dette behovet så tideleg som mogeleg.

Vedtaksmynde:

Det er kommunestyret i den einskilde kommune som treffer endeleg vedtak for sine område. Kommunestyret kan delegerer mynde til Styret (§ 9-3) å treffe vedtak om planprosessen. Det kan vere tenleg for å få til ein rask og smidig prosess. Samstundes er det viktig å ha ein god forankring i kommunestyra. Det vert difor tilrådd at vedtaka som gjeld den formelle planprosessen skjer i kommunestyra, men at styret får delegert mynde til å vedta planprogrammet endeleg dersom det bare er mindre endringar i høve til det som var sendt på høyring.

I og med at det er kommunestyret i den einskilde kommune som treffer endeleg vedtak for sine område er det ikkje snakk om å gi frå seg mynde for sine areal til andre kommunar.

Avgrensing for sjøområdeplanen:

Planen skal gjelde for dei 9 kommunane.

Planen gjeld bare for sjøområda. Det vil sei frå flomålet/sjøgrensa i elveosar og ned til sjøbotn. Planområdet er avgrensa mot land i kystkonturen, basert på kote null av 1954 i kartverket (middelvannstand). Avgrensing mot havet ved 1 nautisk mil utanfor grunnlinja. (Det opne sjøarealet).

Sjølv om planen bare skal gjelde for sjøområda så vil bruken på de tilgrensande landarealet gi føringar for kva sjøarealet kan nyttast til. Det gjeld til dømes – friluftareal, bustadområde, hytteområde, kaier osb.

Konsekvensutgreiing:

Der det vert gjort forslag om endringar i arealbruken må det gjerast konsekvensutgreiingar. Det vert laga ein mal for korleis konsekvensutgreiinga skal gjennomførast og kva krav som vert stilt til den. Ved å gjere det samla for regionen så vert det meir lik vurdering. Dei må bygge på tilgjengelege fakta og det må vurderast om det er naudsynt med eigne undersøkingar.

Tek utgangspunkt i dagens situasjon:

Det skal lagast ein plan for framtida, men samstundes vil ein ta utgangspunkt i dagens situasjon. Ein ønskjer å få til ein best mogeleg arealplan for sjøområda for framtida, men samstundes må ein ta utgangspunkt i det som ein har i dag.

Økonomi

Prosjektet har fått 1,1 mill. kr i skjønnsmidlar frå Fylkesmannen. I budsjettet under er det satt opp 1,8 mill. kr i totale kostnader. Det vil bli forsøkt å søke om prosjektstøtte frå andre kjelder, men førebels er det satt opp 0,7 mill. kr i bidrag frå kommunane. I tillegg kjem kommunane sin eigeninnsats i prosjektet.

	2017	2018	2019	2020	SUM
Prosjektleiar	50 000	250 000	250 000	50 000	600 000
Prosjektmedarbeidar	50 000	250 000	250 000	50 000	600 000
Eksterne utgreiingar og rapportar		200 000	100 000		300 000
Tilrettelegging, høyringar, konferansar, samlingar	50 000	100 000	100 000	50 000	300 000
Utgifter	150 000	800 000	700 000	150 000	1 800 000
Finansiering	2017	2018	2019	2020	SUM
Skjønnsmidlar frå fylkesmannen	150 000	400 000	400 000	150 000	1 100 000
Kommunane	-	400 000	300 000	-	700 000
Inntekter	150 000	800 000	700 000	150 000	1 800 000

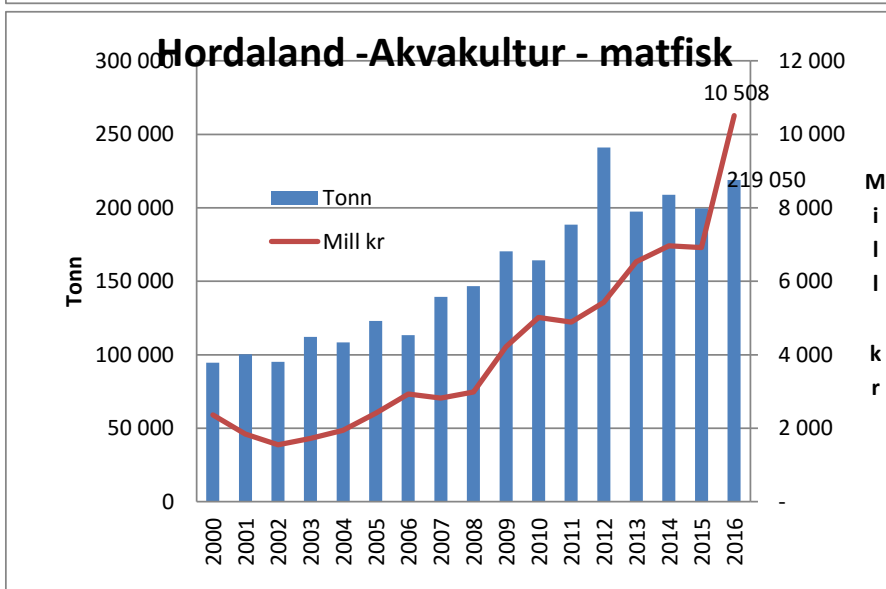
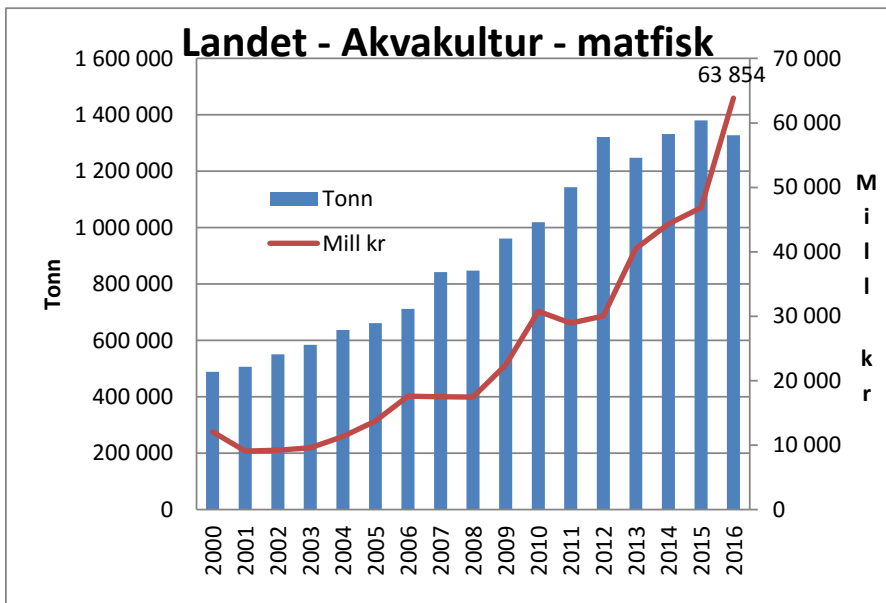
Notat om Akvakultur

Det er store planer om vekst i akvakulturnæringa. Sidan 2012 har produksjonen vore om lag uendra, om lag 1,3 mrd. tonn pr år. På grunn av høge prisar så har verdien meir enn dobla seg i same tidsrommet til 10,5 mrd. kr. Det er difor eit stort press frå næringa og myndigheiter om at næringa må få rom for å auke sin produksjon. Grunnen til at veksten har uteblitt er mellom anna problem med sjukdom, lus, rømming, men også for lite areal.

For å kunne få fram dei areala som er best egna til oppdrett så er det behov for å sjå på areala i samanheng på tvers av kommunegrensene.

Hordaland er det nest største oppdrettsfylket (Nordland er størst) med om lag 16 % av den totale produksjonen. Frå 2006 og fram til 2012 var der ein stor auke i produksjonen.

Akvakulturnæringa har gått frå å vere ei næring som i stor grad var lokal eigd til å bli eigd av nokon få og store aktørar. Næringa har også blitt svært rasjonell slik at den direkte sysselsettinga er ikkje like klar. Det gjer at det er vanskelegare å sjå den direkte nytten lokalt ved å ha eit oppdrettsanlegg.

Næringa sine lokalitetar har flytta seg frå innerst inne i fjordan til lengre ut på kysten med sterkare strøm og betre utskifting av vannmassane.

Lokaliteter i framtida for næringa kan også endre seg. Slika at areal som i dag reknast som lite egna kan bli attraktive i framtida på grunn av ny teknologi.

- Utvikling av anlegg som blir nytta til havs (rigg/produksjonsskip)
- Lukka anlegg
- Landbaserte anlegg

Dette kan gjere at arealbehova kan endre seg relativt raskt, noko som gir ekstra utfordring til kommunane med omsyn til revideringsbehov. I den grad det er mogeleg bør også planen prøve å ta innover seg at endring i teknologi kan gi endring i kva areal som er egna.